

Disputationes Theologicae

Quatuor Tomis distinctæ: Quibus Uniuersa Theologia Scholastica Clare,
Breviter & accuratè explicatur

De Deo, Et De Angelis

Martinon, Jean

Burdegalae, 1644

Sect. 2. Soluuntur duæ difficultates circa doctrinam propositam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73898)

Et per opera fidei, spei, charitatis, & pœnitentiæ supernaturalis, meretur de congruo remissionem peccatorum & infusionem habituum supernaturalium, seu iustificationem: vel saltem per huiusmodi actus ad illam se disponit. Itē per preces, sacrificia, vltim sacramentorum, elemosynas, & alia bona opera supernaturalia, potest impetrare sibi auxilia & beneficia gratiæ, atque ipsam donum perseverantiæ. Potest etiam satisfacere iustus pro suis venialibus, & pro pœna ex mortalibus remissis superstitite. Quæ omnia non sunt hoc loco fusiùs exponenda, & confirmanda contra hæreticos huius temporis, sed supponenda ex tractatibus de Iustificatione & merito, de Pœnitentiâ, aliisque locis.

SECTIO II.

Soluntur due difficultates circa doctrinam propositam.

10. **C**ONTRA id quod diximus, non posse hominem per bona opera naturalia, facta ante primam gratiam vocationis, illam mereri vltimo modo, ne quidem de congruo aut impetratiue, duplex occurrit difficultas. Prima fundatur in Tridentino sess. 6. cap. 8. vbi sic loquitur: *Cum verò Apostolus dicit iustificari hominem per fidem, & gratis: ea verba in eo sensu intelligenda sunt, quem perpeius Ecclesia Catholica confessus renuit, & expressit: ut scilicet per fidem idē iustificari dicatur: quia fides est humane salutis initium, fundamentum & radix omnis iustificationis, sine qua impossibile est placere Deo, & ad gloriam eius consortium pervenire. Gratis autem iustificari idē dicitur: quia nihil eorum, que iustificationem præcedunt, siue fides, siue opera, ipsam iustificationis gratiam promerentur. Si enim gratia est, iam non ex operibus. Alioquin, ut idē Apostolus inquit, gratia iam non est gratia. Huc vsq; Trident. Cuius postrema verba enervant argumentum quo probari solet gratiam primæ vocationis non dari propter bona opera naturalia, viribus liberi arbitrij facta; nempe quia sic non daretur gratis. Nam ex Trident. vt detur gratis, sufficit non dari propter opera naturalia, vt merita de condigno, quamuis detur propter illa vt merita de congruo, vel impetratiue. Sicut ex Trid., iustificari gratia dicitur, id est, obtinere remissionē peccatorum & gratiam sanctificantem, eod quod neq; fides, neq; bona opera que illam præcedunt ex parte nostra, pō promerentur de condigno iustificationē: quamuis illam promereantur de congruo, vt docet S. August. ep. 105. & 106. & ad illam disponant, vt docet Trid. sess. 6. cap. 6. & 7. & sess. 14. cap. 4. Est autem absurdum dicere enervari à Trid. argumentū illud, quo non modo Theologi, sed & Summi Pōtifices Cælestinus, & Leo, & Concilia Milevit. & Arausican. & SS. Patres August. Prosp. Fulgentius, aliiq; frequenter & constanter vsi sunt contra Pelagianos.*

Difficultas circa Trident. nū prima vocatio cadat sub merito de congruo.

August. Tridcat.

Secunda difficultas sumitur ex cōmuni axiomate, Faciēti quod in se est, Deus non denegat gratiā: ex quo sequitur quod faciēti, quicquid in se est per vires liberi arbitrij, & bene operanti naturaliter quantum potest, Deus gratiam non denegabit. Ergo potest obtineri gratia per bona opera naturalia dispositiue, vel impetratiue, & meritoriē de cōgruo. Nepe quia congruum est, vt Deus prouehat ad maiora, eum qui in minoribus fidelis est: & viā salutis ostendat & aperiat, quærenti quantum potest. Vnde etiam docent pleriq; Theologorum Deum non permittitur vt moriatur sine vocatione ad fidem & sufficienti illuminatione supernaturali, ille qui legem naturalem quantum potest seruauerit.

Ad primam difficultatem respondēt aliqui Trident. verbis relatiue intelligere nomine iustificationis, torum illius progressum à prima vocatione vsque ad infusionem gratiæ sanctificantis & remissionem peccatorum inclusiue: sicut aliquando nomine generationis intelligitur totus progressus à primis dispositionibus inclusiue, vsque ad introductionem & vnionem substantialis formæ. Est autem verum nihil eorum que præcedunt iustificationem tam latē sumptā, eam mereri, ne quidem de congruo: quia opera naturalia, quæ sola possunt præcedere iustificationem tam latē sumptam, nō merentur primam vocationem.

Sed hæc expositio in eo peccat, quod facit Conciliū valde æquiuocē loqui. Nam dubitari nequit, quin verbis præcedentibus cap. 7. nomine iustificationis intelligat remissionem peccatorum & infusionem habituum, distinctam ab actu fidei, & aliis operibus præuis tanquam dispositionibus, vt patet ex toto capite 6. & initio capitis septimi. Et capite 5. dixerat vocationem esse iustificationis exordium: per illamque, & gratiam adiuuantem, hominem se disponere ad iustificationem. Ergo nisi de eadem loquatur capite illo 5. eodem sensu quo præcedentibus capitibus 5. 6. & 7. valde æquiuocē locutum est. Unde iustificatio sumpta pro toto progressu, includit fidem & alia bona opera, quæ, velut dispositiones formæ sanctificantis, enumerauit Trid. cap. 6. Atq; Trid. cap. 8. distinguit iustificationē, de qua loquitur, à fide & aliis operibus, tanquam præcedentibus: ergo non loquitur de iustificatione sumpta pro toto progressu, sed solum pro remissione peccatorum & infusione habituum supernaturalium, quæ sequitur post actum fidei & alias dispositiones, vt ait idē Conciliū initio capitis 7. respectiue ad caput 6.

Alij secundo, dicunt Trident. quidem loqui de iustificatione formaliter sumpta, & distincta à dispositionibus: sed nomine fidei & operum præcedentium, per quæ dicit nos eam non mereri, intelligere fidem naturalem, & opera viribus liberi arbitrij facta, iuxta sententiam Semipelagianorum. Verum hæc expositio est omnino violenta. Neque enim negari potest, quin verbis immediatē præcedentibus, nomine fidei, per

Prima expositio cario difficultatis proposita.

13. Non satis facit.

14. Secunda expositio relictur vt violenta.

FINO
S.
PART.

quam cum Apostolo ait nos iustificari gratis, quamue dicit esse initium, radicem, & fundamentum iustificationis, intelligat fidem supernaturalem. Ergo de eadem loquitur quando immediate post addit, nos nihilominus dici gratis iustificari, quia nihil eorum quæ iustificationem præcedunt, siue fides, siue opera, ipsam iustificationis gratiam promeretur. Similiter autem per opera intelligit alios actus, quos enumeravit cap. 6.

Alij tertio aiunt concilium per fidem, & opera quæ iustificationem præcedunt, intelligere solum ea quæ præcedunt tempore. Hæc autem ne de congruo quidem merentur gratiam iustificationis: sed tantum vltima dispositio, quæ natura solum præcedit.

Sed contra: primo, manifestè idem Concilium cap. 7. initio per ea omnia quæ iustificationem præcedunt, intelligit etiam vltimas dispositiones, cum ait: *Hanc dispositionem* (completam & perfectam, qualem descripsit cap. 6.) *iustificatio ipsa cõsequitur, quæ non est sola peccatorum remissio, sed & sanctificatio, &c.* Affirmat autem cap. 8. generaliter, nihil eorum quæ iustificationem præcedunt, ipsam promereri: Ergo intelligit vltimas quoque dispositiones non eam promereri. Nam & illæ quoque præcedunt, iuxta phrasim Tridentini, & iustificatione illas consequuntur, vt ait cap. 7. initio. Secundo, idem Concilium eodem capit. 7. assignans causam iustificationis formaliter sumptæ, & distinctæ ab omnibus dispositionibus, dicit causam eius efficientem esse misericordem Deum, qui gratuito abluuit & sanctificat. Ergo censet adhuc post vltimam dispositionem gratuito dari iustificationem. Confirmatur, quia nõquam idem Concilium asserit iustificationem dari vt mercedem respondentem merito: sicuti asserit de augmento gratiæ, gloria, & augmento gloriæ. Ergo censet iustificationem dari gratis aliter quàm augmentum gratiæ, & gloriam, atque augmentum gloriæ: tamen hæc dantur gratis remore, in radice primæ vocationis. Intelligit ergo iustificationem dari gratis, etiam proximè & immediatè. Adde quod ratio à Tridentino adducta id postulat, *Si enim gratia est, iam non ex operibus, quod de immediatis, & natura solum præcedentibus, quæ verum est.*

16. Idem argumentis refutat, quod ait Herice dist. 25. num. 90. Tridentinum loqui tantum de fide, & operibus, præcedentibus vltimam dispositionem ad iustificationem, cui soli, & non alijs præcedentibus annexa est infallibiliter iustificatio: ideoque sola est meritum de congruo, habens infallibilem connexionem cum præmio ex promissione Dei.

15. *Quarta expositio refellitur.* Alij quarto respondent Concilium loqui de fide & operibus supernaturalibus quidem, sed prout ex nobis sunt, non autem prout ex gratia sunt. Prout autem à nobis sunt, seclusa gratiæ consideratione & dignitate, non merentur de congruo gratiam iustificationis.

Sed contra: idem & si posset de nostris meritis de condigno, & tamen Tridentinum

nunquam negat augmentum gratiæ & gloriam dari ex merito, sed potius asserit contrarium affirmat. Longè quæ aliter loquitur de iustificatione & de eius augmento, ac de gloria, vt antea notauimus. Secundo, hæc expositio facit vt ne quidem Tridentini loco citato definiatur iustificationem non ita dari gratis, vt non detur ex operibus nostris tanquam meritis de condigno prout fiunt ex gratia: quamuis eadem opera non sint merita de condigno, neque de congruo, seclusa gratiæ consideratione cuius viribus & influxu fiunt atque nobilitantur.

Alij quinto dicunt Tridentinum loqui tantum de merito de condigno, solumque asserere nihil eorum quæ præcedunt iustificationem, eam mereri de condigno. Neque propterea enervari argumentum Farrum & Conciliorum contra hæresim Pelagianorum & Semipelag. quia Patres & Concilia eodem sensu, quo Tridentinum, contra illos argumentantur: qui ponebant in illo suo initio fidei vel salutis per vires naturales, meritum de condigno. Sed hoc incertum faciunt quæ in contrarium opponi solent. Primum quod ipsimet Semipelagiani profiteri videntur interdum se loqui tantum de merito de congruo. Sic enim habet Cassianus, inter ipsos præcipuus lib. 12. de institutis Renunciantium cap. 14. *Dicimus enim secundum Saluatoris sententiam dari quidem peccatis, & operibus peccatis, & a quærensibus inueniri. Sed peccationem & inquisitionem, & pulsationem nostram, non esse condignam, nisi misericordia Dei id quod petimus, dederit.* Et collatione 13. cap. 13. *Ne videatur irrationalis Dei munificentia (nimirum per acceptionem personarum) gratiam suam sub colore cuiusdam desiderij ac laboris imperij & nihilominus gratia Dei semper gratuita profuerat, cum exiguis quibusdam paruisque conatibus tantam immortalitatis gloriam, tanta perennis beatitudinis dona inestimabili virtute largitate. Quibus verbis ostendit se demissius sentire de merito humani desiderij, conatus, & laboris, gratiæ præuij, quàm vt velit esse meritum de condigno, id est, habens de se, & secundum suum valorem, condignitatem & æqualitatem cum præmio.*

Secundo, Augustin. Prosper, Fulgent. alijque Patres Semipelagianos refutantes, nunquam hunc errorem illis tribuunt: sed potius significant illos fuisse contentos merito de congruo. Videte, inquit August. libro de prædestin. Sanctorum cap. 2. *Si quid agitur isto modo, nisi vt gratia secundum meritum nostrum deus quolibet modo: ac si gratia non sit gratia. Eodèq; libro sæpius & sequenti de dono perseuerantiæ, reprehendit in Semipelagianis, quod in operibus naturæ ponerent meritum, quale nos ponimus in fide supernaturali respectu remissionis peccatorum. At hoc est tantum meritum de congruo, quod ipsemet Aug. admittit epist. 105. longe ab initio, cum sic ait: *Sed neque ipsa remissio peccatorum sine aliquo merito**

merito est, si fides hanc impetret. Neque enim melius est meritum fidei. Quia fide ille dicebat, Deus propitius esto mihi peccatori. Et descendit iustificatus merito fidelis humilitatis. Et epist. 106. Si quis dixerit quod gratiam bene operandi fides mereatur, negare non possumus, imò gravissimè confitemur. Tertio, Concilium Arausicanum, celebratum contra Semipelagianos, non eos damnat quòd in operibus naturalibus ponent meritum de condigno: sed generaliter quòd gratiam facerent natura pèdissequam, quòdque vellent initium gratiæ sumi ab illis operibus: nobisque sine gratia Dei credentibus, volentibus, desiderantibus, & pulsantibus, misericordiam conferri, ut patet ex canonibus, 3. 6. & 7. relatis supra num. 3.

39. Denique ratio quæ movebat Semipelagianos ut tale initium gratiæ ponerent in operibus naturæ, erat ut à Deo remouerent vitium acceptionis personarum. Atqui satis remouebant ponendo meritum de congruo: ergo non erat, cur illis tribuerent meritum de condigno. Deberunt tamen ex illo fundamento tribuere illis meritum de congruo infallibiliter connexum cum præmio, cuiusmodi non est quodcumque meritum de congruo. Alioquin enim manifestè difficultes, quomodo Deus non esset acceptor personarum, concedens vnis gratiam, & non concedens aliis, propter eadem opera naturalia? Et quamuis his omnibus responderi probabiliter possit, illique non obstantibus probabilius sit Semipelagianos, æquè ac Pelagianos, tribuisse operibus naturalibus vim merendi de condigno, respectu gratiæ, ut dicemus in tract. de gratia, vbi prædictis argumentis respondebimus. Cum tamen res incerta sit, & non pauci graues Theologi contrarium sentiant cum probabilitate, non puto verum sensum definitionis Tridentini à fundamento tam incerto pendere.

20. Reiectis itaque his respondendi modis cenfeo Tridentinum verbis relatis ex capite 8. sess. 6. per gratiam iustificationis intelligere, ut vbiq; alibi, iustificationem formaliter & præcisè sumptam: & per fidem, & opera quæ illam præcedunt, intelligere actum fidei supernaturalis, & alios actus disponentes ad iustificationem, quos enumerauerat cap. 6. Cum autem dicit, Nichil eorum quæ ipsam præcedunt, nimirum neque fidem, neque alios actus prærequisitos, eam promereri: loquitur tantum de merito de condigno. Neque enim existimandum est doctrinam S. Augustini paulò ante relata, hoc capite damnari. Ad hoc verò probandum valet à fortiori ratio quam subiungit: Si enim gratia est, iam non ex operibus. Alioquin ut idem Apostolus inquit, gratia iam non est gratia. A fortiori, inquam: si enim gratia excludit opera ut merita de congruo, iuxta Apostolum verbis relatis: multò magis ea excludit ut merita de condigno. Potest autem hæc definitio Concilij

Tomus I.

Tridentini & argumentandi modus, cum doctrina & modo argumentandi sanctorum Patrum & aliorum Conciliorum ac Summorum Pontificum facillè conciliari, si dicamus, dupliciter aliquid dici fieri gratis. Primo, purè gratis: & tunc non fit ex vilo merito, siue de congruo, siue de condigno. Secundo, non purè gratis, sed ex misericordia vel liberalitate adiuncta, operi de se insufficienti, & cum omnibus suis circumstantiis adhuc indigno tanto beneficio. Et tunc non repugnat fieri ex merito de congruo, id est, cui propter quandam decentiam conceditur tale beneficium, superàs eius valorem & dignitatem. Priori sensu loquuntur & argumentantur Patres, Pontifices, & Concilia antiqua, contra Semipelagianos, disputando de prima gratia vocationis, quæ datur purè gratis. Posteriori sensu loquitur Tridentinum sess. 6. cap. 8. vbi non damnat Semipelagianos, quos obiter tetigerat cap. 5. dicens *exordium iustificationis sumi à gratia præueniente, hoc est, ab eius vocatione, qua nullis eorum existentibus meritis vocantur*: Sed contra Lutheranos exponit quo sensu iustificatio formaliter sumpta dicitur fieri gratis, quamuis ad illam prærequirantur in multis fides & aliqua bona opera. Gratis, inquam, proximè, & non tantum remotè in radice primæ vocationis, quæ datur purè gratuito.

Dices sanctos Patres & Concilia probare contra Semipelagianos primam vocationem dari purè gratis, quia alioquin non esset gratia. Si enim ex operibus, iam non est gratia. Respondeo primò, non probare ex illis solis, sed adiunctis aliis quæ ostendunt dari purè gratis, & esse puram gratiam: cuiusmodi sunt illa citata ab Arausicano supra num. 3. ex can. 6. & 7. Et ab Augustino passim, *Quid habes quod non accepisti? sine me nihil potestis facere. Non quòd idonei sumus cogitare aliquid à nobis quasi ex nobis: sed sufficientia nostra ex Deo*. Respondeo secundo, bene ex eo probare, quia gratia primæ vocationis non est gratia, si debetur infallibiliter naturæ operibus, ut volebant Semipelagiani, quemadmodum ex eoràm fundamento clare deduximus numero 19. Quia quid enim debetur naturæ eiusque operibus, & præsertim infallibilitate, vinculiq; non est gratia propriè dicta, & distincta à dono creationis, de qualis erat cum Pelagianis & Semipelagianis; ut patet ex Actis Concilij Palæstini, & ex Arausicano sequens can. 5. & 7. variisque D. Augustini locis.

22. Circa secundam difficultatem initio propositam, non defuerunt Theologi qui dicerent opera bona naturalia disponere ad gratiam, & esse causam inquam prædeterminationis. Quod tamen variè opinati sunt. Nonnulli enim docuerunt opera naturalia non modò disponere ad primam gratiam vocationis, sed etiam ad gratiam sanctificantem: idque proximè & immediatè,

Altera difficultas sumpta ex axiomate Facienti quod in se est, Deus non denegat gratiam.

Qo

Aliqui de
Theologis
impegerunt
in exco[m].m
Semipelag.
circa primam
vocationem
meritis
naturalibus,

atque communiter seu regulariter & infallibiliter. Ita Scotus in 4. distinct. 14. qu. 2. §. De secundo, ubi etiam dicit talem dispositionem esse meritum de congruo ad remissionem peccati mortalis: esseque difficile Deum excusare à vicio acceptionis personarum, nisi dñs illa tali dispositione; & Gabriel eadem distinct. quæst. 1. art. 2. post conclusionem quintam lit. E. ubi dicit peccatorem se dispo[n]ere sufficienter ad iustitiam & remissionem peccati, per detestationem peccati cum communi Dei influxu naturaliter conceptam. Et in 3. distinct. 27. qu. vnica art. 3. dub. 2. disertè affirmat posse hominem diligere Deum super omnia ex puris naturalibus, tam ex parte intellectus, quam voluntatis: peccque huiusmodi dispositionem consequi infallibiliter gratiam, non modò primam auxiliantem; sed etiam iustificantem, id est, charitatem, & remissionem peccatorum mortalium. Adeundem errorem proximè accessit Caietanus tomo 1. opusculorum tractatu 4. qu. 1.

23. Alij negarunt id fieri Communiter: voluerunt tamen in casu inculpabilis ignorantie legis Euangelicæ, et notitiæ quòd Deus offendatur peccatis hominum, sufficere opera naturalia, non modò ad primam gratiam excitantem: sed etiam ad iustificantem. Ita Andreas Vega lib. 6. in Trident. cap. 20. & sequentibus. Et lib. 13. cap. 25. Eorundem verò in 2. sententiarum distinct. 18. qu. 3. artic. 3. & Canus in electione de pœnitentiâ, censent dolorem naturalem sufficere ad iustificationem in sacramentis baptismi & pœnitentiæ.

24. Alij tertio licet negent opera bona naturalia esse proximam & sufficientem dispositionem ad iustificationem in illo casu: senserunt tamen posse dari dispositionem siue ad gratiam vocationis, siue ad fidem, per opera bona naturalia viribus liberi arbitrij facta. Ita Ricardus 2. dist. 28. & vix minimum idem docent Durandus in 2. distinct. 28. qu. 5. & Iauellus in tract. de præst. ad 1. p. D. Thomæ quæst. 23. cap. 5. Idem quoque videtur sensisse D. Thom. in 2. dist. 7. qu. 2. art. 1. & dist. 28. qu. 1. art. 4. & qu. 14. de veritate art. 21. in responsione ad 1. sed ab e. roze illum liberare, & in bonum sensum explicare conatur Heric. disp. 26. cap. 3. num. 25. Omnino atrem si ita sensit, retractavit sententiam, & contrarium docuit in posterioribus suis operibus, nempe in quodlibeto 1. artic. 7. ubi ait pertinere ad errorem Pelagianum, dicere quòd homo possit se ad gratiam preparare absque auxilio diuinæ gratiæ: esseque contra Apostolum, qui dicit ad Philippens. 1. Qui capit in vobis opus bonum, ipse perficiet. Et 1. part. quæst. 23. art. 5. in corp. & r. 2. quæst. 179. artic. 6. ubi ex professo hac de re disputat, concludit hominem non posse ad gratiam se preparare sine auxilio

gratiæ: sed oportere præsupponi aliquod auxilium gratuitum Dei, animam inuentis, seu inspirantis bonum præpositum: iuxta illud Ioann. 6. Nemo potest venire ad me, nisi pater qui misit me, traxerit eum.

Cuiuscunque autem fuerit illa sententia, continet errorem Semipelagianum, damnaturque aperte à Concilio Arausicano canonibus suprâ relatis numero tertio. Duæ verò priores, deteriores sunt, & ad Pelagianismum magis accedunt: damnanturque non solum ab Arausicano ibidem: sed etiam expressè à Tridentino sessione 8. canone 3. ubi generatim sic pronunciat: si quis dixerit sine Spiritus sancti inspiratione, atque eius adiutorio, hominem credere, sperare, diligere, aut penitere posse, sicut oportet, ut ei iustificationis gratia conferatur, anathema sit. Loquitur autem Concilium generaliter, etiam de iustificatione quæ fit per sacramenta, ut patet ex cap. 7. & de iustificatione facta per sacramentum pœnitentiæ cum contritione, vel attritione, idem docet sess. 14. cap. 4.

26. His ergo erroribus reiectis respondendum est ad difficultatem propositam, verum sensum illius axiomatis, Facienti quod in se est, Deus non denegat gratiam, duplicem esse. Primum, Facienti quod in se est cum auxilio gratiæ, Deum non denegare gratiam vltiorem, ad quam illum incitat & adiuuat. Secundum, Facienti quod in se est, per vires naturales, & quantum potest vitanti peccata, legi naturali opposita, beneque operanti moraliter, Deus non denegat gratiam, non tanquam illam merenti, aut ad illam se disponenti (dispositio enim debet habere aliquam proportionem cum forma, quam non habent opera naturalia cum gratia) sed tanquam remouenti impedimentum vocationis, & illuminationis diuinæ per Christum, qui est lux illuminans omnem hominem venientem in hunc mundum. Ioan. 1. Nam si Deus illos etiam illuminat misericorditer & gratuito, qui per peccata ponunt impedimentum illuminationi: multò magis eos qui faciunt quicquid possunt ut vocationi ac misericordie diuinæ obstaculum non ponant. Quare iure id præsumunt Theologi de Dei bonitate, & sinecèsa voluntate saluandi omnes homines: quòd nimirum si faciunt quicquid possunt, Deus saltem aliquando ante mortem eos illuminabit sufficere ad salutem. Si autem aliqui Theologi plus operibus naturalibus tribuerunt, populumque aliter docuerunt: fuerunt illi pauci supra numerati, quibus longè maior pars Theologorum restitit. Quæ nuncquam pars Ecclesiæ maior in illorum errorem fuit inducta.

Vega.
Sotus.

Canus.

24.

Rica. d.
Durand.

Iauellus.

D. Thom.

Heric.

SECTIO III.

An vnus possit esse alteri causa totius suae praedestinationis?

37. **Q**uestio est de puris creaturis. Nam de Christo dicemus sectione sequenti. Loquimur etiam de causa meritoria, eodem sensu quo diximus sect. 1. Quo supposito.

Nulla pura creatura est alteri causa totius suae praedestinationis.

Dico primò, nullam puram creaturam esse alteri causam totius suae praedestinationis formalis. Ratio est quia non est causa illius affectus antecedentis, per modum simplicis desiderii saluandi omnes, quem Deus habuit independentem ad praedestinationem operum creaturarum; ac proinde independentem ab earum meritis. Nec obest quòd aliqui precibus suis impetrant aliam existentiam & natiuitatem. Quia, vt iam alibi diximus, non propterea illis impetrant voluntatem illam Dei generalem saluandi omnes homines quomocumque futuros, sed tantum impetrant subiectum in quod cadat illa voluntas, & obiectum illi quodammodo applicant. Vt incola regni qui filium gignit, non facit eum formaliter subditum regi; sed facit hominem, qui fit subditus regi vi institutionis iam olim factae, quòd omnes incolae talis regni, eorumque posterit erunt subditi tali vt regi, puta Pharamundo, eiusque successoribus. Et pater non est causa peccati originalis, quòd contrahit filius: sed est causa eius qui contrahit peccatum originale, propter peccatum Adae, & pactum cum illo initum.

38. Dico secundo, Nullam puram creaturam esse alteri causam meritoriam totius suae praedestinationis obiectivae. Probatur quia licet possit vnus alteri mereri plurima gratiae auxilia & beneficia, atque etiam ipsam primam vocationem, vt ostendemus conclusione sequenti: non tamen meretur ipsum suum meritum, quoad omnia quae supponit, & sine quibus non potest esse opus meritorium. Supponit enim remotè primam vocationem merentis, eiusque consensum, quae non cadunt sub eius meritum. Atqui meritum illud est vnum ex effectibus praedestinationis hominis illius in cuius gratiam fit. Ergo non meretur saltem illum effectum praedestinationis alterius. Maior patet ex dictis sect. 1. Minor probatur primò ex D. Augustino libro de bono perseueri, cap. 22. vbi sic loquitur: *Si qui sunt nondum vocati, pro eis vt vocentur oremus. Fortassis enim sic praedestinati sunt, vt nostris orationibus concedantur*: Et Gregorio lib. 1. Dialogor. cap. 8. vbi ait praedestinationem eatenus solum iuari precibus sanctorum: quia ipsa quoque perennis regni praedestinatio ita est ab omnipotenti Deo disposita, vt ad hoc electi pio labore praueant, quatenus postulando mereantur accipere, quod eis Deus ante saecula dare disposuit. Quòd

enim loquatur Gregorius de sanctis postulantibus non pro se tantum, sed etiam pro aliis, patet exemplo quòd mox affert, Isaac orantis pro conceptu Rebecca, ex quò Iacob & Esau nati sunt. Probatur secundo ratione: quia oratio v. g. S. Stephani facta pro salute D. Pauli, quae eius conuersionem impetrauit, fuit sine dubio ex inspiratione & motione Spiritus sancti, qui Stephanum impulit ad orandum pro Paulo, ex affectu & desiderio salutis ipsius. Ergo Spiritus sanctus intendebat illum saluare, & vi illius intentionis assumebat hoc medium, nempe motionem Stephani ad orandum, eiusque orationem pro conuersione Pauli. Ergo Stephani oratio fuit vnus ex effectibus praedestinationis Pauli. Nam est beneficium gratiae respectu Pauli, ordinatum specialiter ad ipsius salutem, datumque ex intentione illius. Neque refert quòd oratio illa sit extrinseca Paulo: quia non sola beneficia gratiae intrinseca, & inherencia praedestinato, sunt effectus praedestinationis ipsius: sed generaliter quaecumque gratiae beneficia, per quae veluti media, vel conditiones, aut dispositiones, Deus perducit electos in finem vitae aeternae praesentium, electa seu praeparata ab aeterno, & exhibita in tempore vi illius intentionis.

Dico tertio: Potest vnus alteri mereri suam praedestinationem ex parte, tam formalem quam obiectiuam. Probatur quia potest vnus alteri impetrare plurima gratiae beneficia, atque etiam ipsam primam vocationem, conuersionem, & perseuerantiam, hoc est, aliqua necessaria vt saluetur, & per quae saluatur reipsa. De prima vocatione hoc indicat S. Augustin. verbis supra relatis ex cap. 22. libri de bono perseuerantiae. Et Ecclesia vniuersatae omnia postulat à Deo, supponens obtineri posse, postulat enim cum spe impetrandi. Sententiae communis eiusdem Ecclesiae, & sanctorum Patrum est, profuisse Paulo preces B. Stephani: & Augustino preces ac lacrymas Monicae matris. Iacobus quoque Apostolus cap. 5. suae epistolae vers. 16. sic nos hortatur: *Orate pro inuicem vt saluemini, nullum enim valet deprecatio in se. Sicut apud Deum.* Iam vero qui meretur, aut impetrat aliquid alteri, quòd alter non potest obtinere nisi per voluntatem Dei, meretur quoque aut impetrat vt Deus illud dare velit. Quare quisquis meretur aut impetrat alteri partem suae praedestinationis obiectivae, meretur quoque vel impetrat partem formalem, id est, vt Deus velit illi conferre dona gratiae & gloriae, quae illi meretur aut impetrat.

Notandum tamen est hoc meritum longe differre à merito Christi. Nam Christus nobis de condigno haec omnia meruit, & ex lege infallibili, vt dicemus sectione sequenti. At vnus homo alteri (idèmq; dico de Angelis) meretur tantum de congruo, & ex

29. Potest vnus mereri praedestinationem ex parte.

30.